

กลุ่มตัวอย่าง - เด็กบกพร่องทางสติปัญญา ที่แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นออทิสติก และมีอายุ 6-18 ปี จำนวน 12 คน
รวมทั้งผู้ปกครอง

กำหนดเป้าหมาย

1. เด็กออทิสติก จำนวน 12 คน เมื่อผ่านโครงการ เด็กสามารถผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดอย่างน้อย ร้อยละ 50 ในจำนวนเด็กทั้งหมด (ผ่านอย่างน้อย 6 คนขึ้นไป)
2. ผู้ปกครองมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น

5. การแก้ปัญหาตามขั้นตอน PDCA

5.1 การวางแผนแก้ปัญหา (Plan)

- การเก็บข้อมูล ก่อนแก้ปัญหา ข้อมูลจำนวนเด็กบกพร่องทางสติปัญญาอายุ 6-18 ปี ที่ฝึกครบตาม โปรแกรมในเดือนนั้นและมีทักษะคะแนนฝึกทักษะเพิ่มขึ้น 5 % จำนวนทั้งหมด 22 คน (ส.ค.61.- ม.ค.62.) ผ่าน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 และไม่ผ่าน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55

- ประเมินแรงจูงใจของผู้ปกครองโดยใช้แบบประเมินแรงจูงใจ พบว่าแรงจูงใจของผู้ปกครองอยู่ในระดับดีมากถึง 7 คน ระดับปานกลาง 3 คน และระดับน้อย 2 คน สรุปว่าแรงจูงใจของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือระดับปานกลาง หากมีการเตือนสติถึงบ้าน จะช่วยในการกระตุ้นให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญในการฝึกต่อเนื่อง

บุคลากรจึงวางแผนแก้ปัญหาดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในและภายนอก

จากงานวิจัยที่แสดงชัดเจนว่า บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในดี ทำให้บุคคลนั้นทำกิจกรรมต่างๆได้สำเร็จ และถ้าได้รับแรงจูงใจภายนอกเป็นแรงสนับสนุน เช่น การมีรางวัล การแข่งขัน ความสัมพันธ์กับเพื่อน (เสถียร เหลืองอร่าม 2519:6) ทำให้บุคคลนั้นจะกระทำกิจกรรมนั้นๆ ให้สำเร็จมากยิ่งขึ้น จึงได้ออกแบบกิจกรรม

ช่วงแรก ออกแบบการ์ดเตือนสติ มีเนื้อเกี่ยวกับ เรื่องที่ต้องการฝึกเด็กให้ดีขึ้น เพียง 1 เรื่อง และคำคมที่ผู้ปกครองคิดว่าอ่านแล้วสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองในการฝึกลูก 1 เรื่อง เขียนในการ์ด โดยผู้ปกครองคิดเอง บุคลากรนำข้อความไปพิมพ์ลงการ์ดที่สวยงาม เมื่อทำการ์ดเสร็จแจกการ์ดให้ผู้ปกครองคนละ 2 แผ่น

ตัวอย่างการ์ดเตือนสติ (มีแบบการ์ดให้ผู้ปกครอง ขนาด 8 x 8 ซม.)

ช่วงที่ใช้การ์ดเตือนสติ ม.ค.-ก.พ.62. ผลจากการสอบถามผู้ปกครองคือ ผู้ปกครองบอกว่า มีผลต่อตนเองประมาณ 2 สัปดาห์ พอ 1 เดือนผ่านไป ผู้ปกครอง 10 คน บอกว่า ไม่ค่อยสนใจ หันไปดูเฉยๆ พฤติกรรมไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงในเรื่องการฝึกลูก มี 1 คน บอกว่าอายุเพื่อนที่มาที่บ้าน ผู้ปกครอง 1 คน เมื่อทำการ์ด เด็กทำตามดี และรู้สึกที่เราต้องฝึกเพื่อให้ลูกดีขึ้น

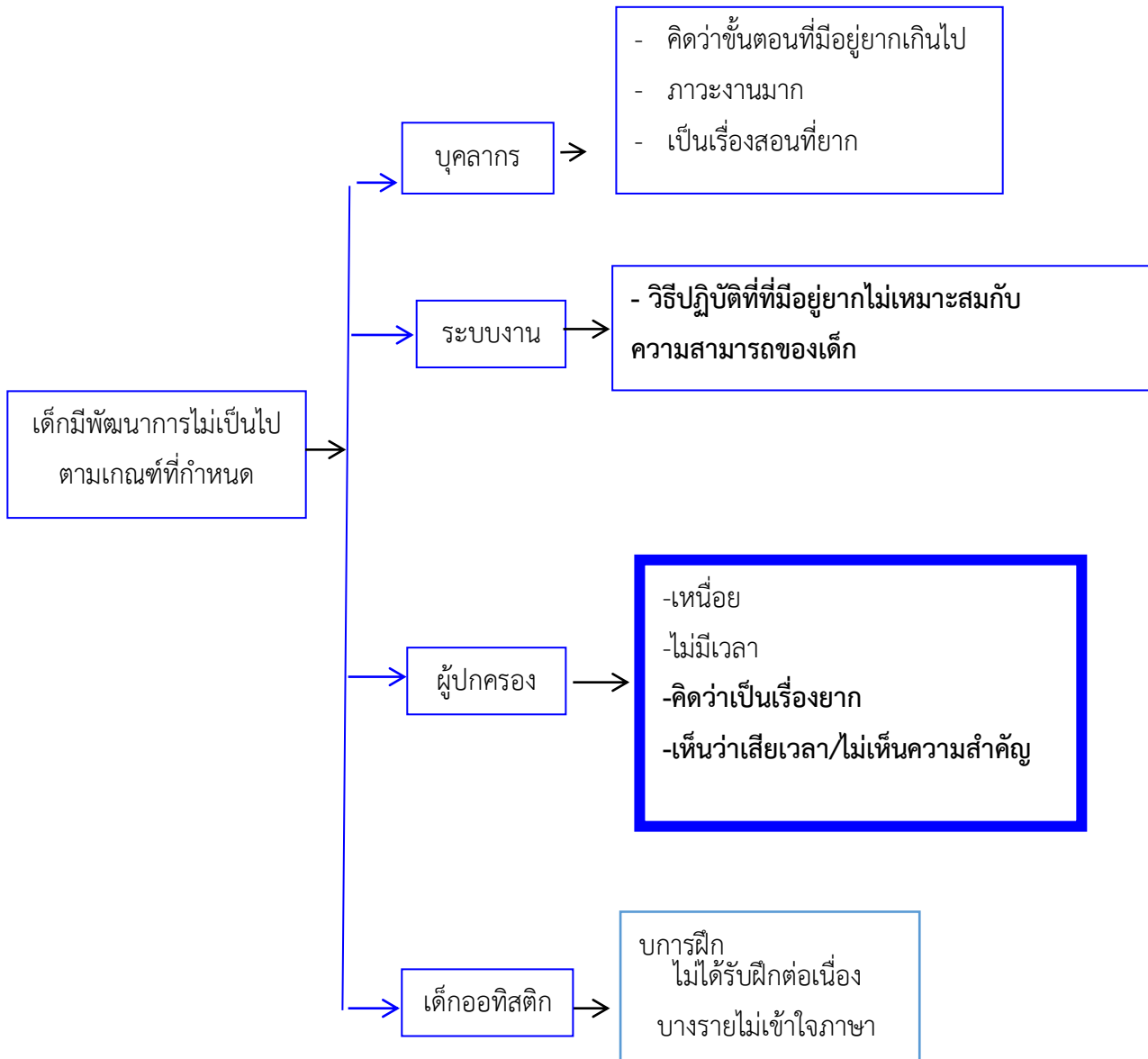
ช่วงที่สอง

1. **ปรับกิจกรรม** บุคลากรประชุมวิเคราะห์ปัญหาใหม่ และสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ พบว่า

- **ด้านผู้ปกครอง** มีความรู้สึก เหนื่อย ท้อ บางรายไม่มีเวลาเนื่องจากต้องหารายได้ คิดว่าเป็นเรื่องยาก เห็นว่าเสียเวลา/ ฝึกเรื่องที่ยากและเห็นว่าไม่สำคัญ
- **ด้านบุคลากร** คิดว่าบางทักษะที่มีอยู่ขั้นตอนในการฝึกเด็กยากเกินไป ภาระงานมาก
- **ด้านระบบการทำงาน** วิธีปฏิบัติที่มีอยู่ยากไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก
- **ด้านเด็กออทิสติก** ไม่ได้รับฝึกต่อเนื่อง บางรายไม่เข้าใจภาษา

วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้วยผังก้างปลา (Fish bone Diagram)

วิเคราะห์ประเด็นปัญหา และสาเหตุจากปัจจัยต่างๆ

เลือกการแก้ไขปัญหา

- เจาะจงฝึกเด็ก เพียงเรื่องเดียว เพราะทักษะ 5 ด้านค่อนข้างยาก ปรับขั้นตอนการฝึกในคู่มือให้เหมาะสมกับเด็ก
- การจัดตารางให้ผู้ปกครองมีการพูดคุยกัน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วยเหลือตนเอง และ พื้นฐานงานบ้าน ฝึกทุกวันพฤหัสบดี เวลา 13.30-14.30 น. เป็นเวลา 2 เดือน 2 สัปดาห์ การฝึกเป็นกลุ่มโดยมีผู้ปกครองฝึกกันเองโดยมีพยาบาลเป็นคนคอยให้คำแนะนำและตอบข้อสงสัย

2. ประเมินก่อนเข้าโครงการ

ปรับเป้าหมายของโครงการ เพิ่มความก้าวหน้าของเด็กในแต่ละเรื่อง คือ

- 1) เด็กจำนวน 12 คน เมื่อผ่านโครงการ เด็กออทิสติกผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดมีคะแนนฝึกทักษะเพิ่มขึ้น 5 %
- 2) เด็กออทิสติก เมื่อเข้าโครงการฯ เรื่องที่ฝึกเฉพาะด้านการช่วยเหลือตนเองและพื้นฐานงานบ้าน มีพัฒนาการดีขึ้น ร้อยละ 50 ในจำนวนเด็กทั้งหมด (ผ่านอย่างน้อย 6 คนขึ้นไป)
- 3) ผู้ปกครองมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น

ระยะเวลาดำเนินการ เมษายน - มิถุนายน 2562

ข้อมูลก่อนการแก้ไข พบว่าค่าเฉลี่ยทักษะ 5 ด้านทั้ง 12 คนอยู่ที่ 1.45 % และผลการประเมินเฉพาะเรื่องก่อนเข้าโครงการในแต่ละเรื่องมีดังนี้

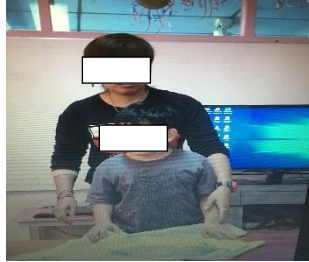
- 1) เรื่องตากผ้า ทั้งหมด 6 คน อยู่ในระดับ 1 คะแนน
- 2) เรื่องซักผ้า ทั้งหมด 2 คน อยู่ในระดับ 1 คะแนน
- 3) เรื่องใส่เสื้อผ้าหน้า 3 คน อยู่ในระดับที่ 1 คะแนน : 1 คน และอยู่ในระดับที่ คะแนน 0 จำนวน 2 คน
- 4) เรื่องใส่เสื้อยืดจำนวน 1 คน อยู่ในระดับที่ 0 คะแนน

วิธีการแก้ปัญหา (เน้นในกลุ่มผู้ปกครอง ให้เตือนกันเอง)

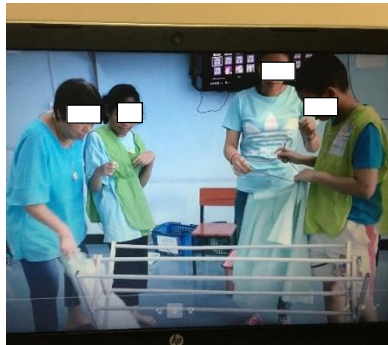
1. ประชุมผู้ปกครองร่วมกับบุคลากรในการเลือกกิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก (**ปรับวิธีปฏิบัติ** ที่มีอยู่ซึ่งยากและไม่เหมาะสมกับความสามารถของเด็กแต่ละคน และ**ปรับทัศนคติของผู้ปกครอง**เรื่อง คิดว่าเป็นเรื่องยาก เห็นว่าเสียเวลา/ ฝึกเรื่องที่ยากและเห็นว่าไม่สำคัญ)
2. ทบทวนขั้นตอนการฝึกในแต่ละเรื่อง ซึ่งแบ่งได้ 2 กลุ่ม ตามเรื่องที่ตกลงกัน คือ กลุ่มแต่งกาย เสื้อยืด/เสื้อผ่าหน้า กลุ่มพื้นฐานงานบ้าน แบ่งเป็น 2 เรื่อง คือ ตากผ้าด้วยไม้แขวนเสื้อ/ซักผ้า
3. นำกิจกรรมทั้งการช่วยเหลือตนเอง และพื้นฐานงานบ้าน มาพิจารณา ว่าขั้นตอนไหนที่เด็กทำไม่ค่อยได้ ตัดออก (คู่มือการดำรงชีวิตประจำวัน) เพื่อมาปรับเป็นแบบประเมินความสามารถในแต่ละกิจกรรม จัดทำเป็นแผ่นพับ และให้มีการจัดส่งความก้าวหน้าทางไลน์ อย่างน้อย 2 ครั้งขึ้นไป (เดือนละ 1 ครั้ง) และให้การเสริมแรงทางบวก โดยให้รางวัลแก่เด็กที่มีความก้าวหน้า 200 บาท ต่อ คน พร้อมคำชมเชย
4. เก็บข้อมูลก่อนการฝึกทักษะ ด้วยแบบประเมินทักษะ วันละ 4 คน คนละ 15 นาที เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อแบ่งกลุ่มตามความสามารถของเด็ก
5. จัดสรรเวลาให้กลุ่มผู้ปกครองในการฝึกเด็กกันเอง ในวันพฤหัสบดี เวลา 13.30-14.30 น. เป็น

เวลา 2 เดือน 2 สัปดาห์ การฝึกเป็นกลุ่มโดยมีผู้ปกครองฝึกกันเองและมีพยาบาลเป็นคนคอยให้คำแนะนำ และตอบข้อสงสัย

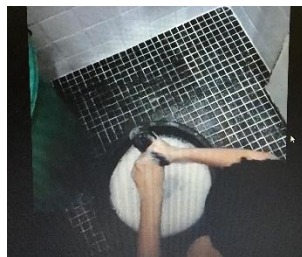
รูปผู้ปกครองขณะฝึกกันเอง
ใส่เสื้อ

ตากผ้า

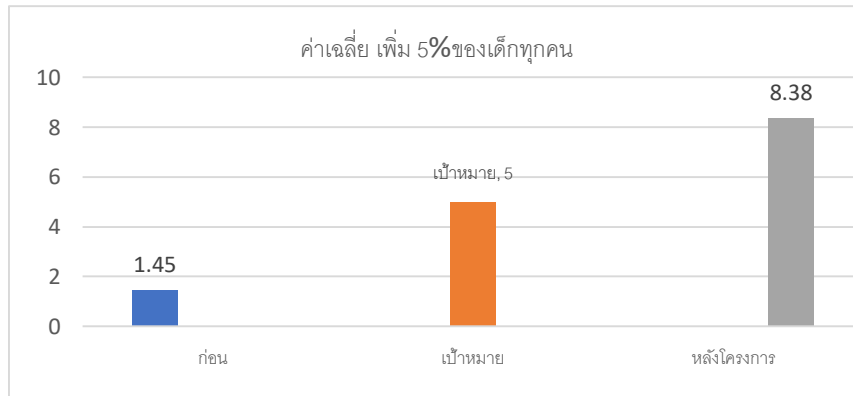
ซักผ้า

6. แจกแผ่นพับให้ผู้ปกครอง ทราบถึงขั้นตอนการฝึก ให้ผู้ปกครองสำหรับฝึกเด็กที่บ้าน
7. เก็บข้อมูลหลังการฝึก ด้วยแบบประเมินทักษะ วันละ 4 คน คนละ 15 นาทีเป็นเวลา 1 สัปดาห์ และประเมินแรงจูงใจของผู้ปกครองออทิสติก
8. ประชุมผู้ปกครอง เพื่อบอกความก้าวหน้าของเด็ก และแรงจูงใจที่มีในผู้ปกครองในแต่ละคน เรา จะสร้างแรงจูงใจอย่างไรในตนเอง

เปรียบเทียบข้อมูล ก่อน - หลัง แก้ปัญหากับเป้าหมาย

1. ค่าเฉลี่ยทักษะ 5 ด้านทั้ง 12 คนอยู่ที่ 1.45 % เป้าหมายทักษะเพิ่มขึ้น 5 % หลังเข้าโครงการ ผลคือ มีจำนวน 8 คน ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 66.66

2. ผลคะแนนของเรื่องตากผ้า ทั้งหมด 6 คน ผ่าน 5 คน ไม่ผ่าน 1 คน เรื่องซักผ้า ผ่าน 1 คน ไม่ผ่าน 1 เรื่องใส่เสื้อผ่าหน้า 3 คน ผ่าน 1 คน ไม่ผ่าน 2 คน เรื่องใส่เสื้อยืดจำนวน 1 คนไม่ผ่าน

ลำดับ	รายชื่อเด็ก	ก่อนคะแนน ตากผ้า	หลังคะแนน 4	ก่อนเกณฑ์ 5 %	หลังเกณฑ์ 5 %	สรุป	
						เรื่อง	5 %
1	ด.ญ.ชนพร	1	3	1.29	15.32	✓	✓
2	ด.ญ.ศรีสวรรค์	1	3	3.01	10.53	✓	✓
3	ด.ช.ยุทธชาน	1	4	1.29	22.76	✓	✓
4	ด.ช.ภูเมธา	1	3	0	8.86	✓	✓
5	ด.ญ.ปัทมาสน์	1	3	2.08	5.05	✓	✓
6	ด.ช.มุฮบบูล เลาะห์	1	2	1.82	3.01	✗	✗
		คะแนน 6 ซักผ้า	คะแนน 6				
7	นายจักรพันธ์	1	4	3.57	5.52	✓	✓
8	ด.ช.ธีรภัทร เหล่ามี	1	2	1.82	1.82	✗	✗
		คะแนน 5 ใส่เสื้อผ่าหน้า	คะแนน 5				
9	นายรัชต	1	4	0	2.06	✓	✗

10	ด.ช.โจเซฟ	0	4	1.87	14.68	✓	✓
11	ด.ช.ธนวุฒิ	0	0	0	4.35	✗	✗
		คะแนน 6 ใส่เสื้อยืด	คะแนน 6				
12	ด.ช.ธีรภัทร จรแก้ว	0	2	0	5.05	✗	✓

3. คะแนนการประเมินแรงจูงใจของผู้ปกครอง

ลำดับ	ชื่อ	คะแนน 100 ก่อน	ระดับที่ได้	หลัง	ระดับแรงจูงใจ	เพิ่ม
1	ด.ญธนพร	34	2	36	2	✓
2	ด.ญ.ศรีสวรรค์	65	2	66	2	✓
3	ด.ช.ยุทธชาน	64	2	71	3	✓
4	ด.ช.ภูเมธา	69	3	69	3	✗
5	ด.ญ.ปัทมาสน์	77	3	80	3	✓
6	ด.ช.มุฮอบบุลเลาะห์	81	3	83	3	✓
7	นายจักรพันธ์	83	3	83	3	✗
8	ด.ช.ธีรภัทร เหล่า มี	88	3	75	3	✗
9	นายรชต	73	3	74	3	✓
10	ด.ช.โจเซฟ	79	3	85	3	✓
11	ด.ช.ธนวุฒิ	30	1	29	1	✗
12	ด.ช.ธีรภัทร จร แก้ว	25	1	30	1	✓
	ค่าเฉลี่ย	64		65.08		8 คน

หมายเหตุ คะแนน 1-33.33 แรงจูงใจระดับต่ำ

คะแนน 33.34-66.66 แรงจูงใจระดับปานกลาง

คะแนน 66.67-100 แรงจูงใจระดับสูง

กำหนดมาตรฐาน

-จัดแนวทางการฝึกให้บุคลากรและผู้ปกครองให้เป็นแนวทางเดียวกัน

-มอบหมายให้มีคนรับผิดชอบ ติดตามและประเมินผลทุก 1 เดือน 2 เดือนและ 3 เดือน

-ทบทวนระบบการฝึกทุกๆ เดือน

6. การติดตามผล

ติดตามประเมินผลทุก 3 เดือน

7. สรุปผล ผลทางตรง : เด็กมีค่าคะแนนฝึกทักษะเพิ่มขึ้น 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 ส่วนเฉพาะเรื่องที่ฝึก 1

เรื่องเด็กผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละเรื่อง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผลทางอ้อม : ผู้ปกครองมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น ก่อนเข้าโครงการเฉลี่ย 64 หลังเข้าโครงการค่าเฉลี่ย

65.08

ประโยชน์ที่ได้รับ

เมื่อผู้ปกครอง / ผู้ดูแลมีแรงจูงใจภายในมากขึ้นและมีแรงจูงใจภายนอกมาช่วยกระตุ้น จะส่งผลต่อเด็กในเรื่องการดูแลและการฝึกเด็กที่บ้านได้ด้วยตนเองได้มากและต่อเนื่อง

8. บทเรียนที่ได้รับ :

1. บุคลากรควรที่จะทราบถึง การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครอง ซึ่งจะส่งผลต่อการฝึกทักษะการดำรงชีวิตประจำวันของเด็ก
2. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีกิจกรรมร่วม ส่งผลต่อสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน และมีความเข้าใจในเด็กคนอื่น ผู้ปกครองจะช่วยเหลือกันมากขึ้น เป็นกำลังใจให้กัน
3. ผู้ปกครองทราบถึงเทคนิค ในการฝึกหรือการจัดการปัญหาขณะฝึกในบุตรของตนเอง และแก้ไขให้เหมาะสมกับเด็ก เช่น

ขั้นตอนการชักผ้า

- ใส่น้ำในกะละมัง ปริมาณ $\frac{1}{4}$ แล้วเทผงซักฟอกประมาณ $\frac{1}{2}$ ช้อนโต๊ะ ลงในกะละมัง แล้วตีผงซักฟองให้แตกฟอง เด็กตักผงซักฟอกไม่เป็น

แก้ไข

- การนำน้ำใส่กะละมัง เด็กยังไม่เข้าใจเรื่องปริมาณน้ำควรจะมีมาก/น้อย ผู้ปกครองต้องค่อยบอกทุกครั้ง

- มารดาใช้เตรียมใส่ถ้วยเล็กเพราะเด็กไม่รู้ว่าใส่ผงซักฟอกมากน้อยเพียงใด เด็กบางคนไม่เข้าใจว่าต้องตีให้เกิดฟอง ต้องบอกและจับมือทุกครั้ง จนกว่าเด็กจะเข้าใจและลดการช่วยเหลือลง

การฝึกเรื่องการแต่งกาย

ผู้ปกครองรายใหม่ไม่เข้าใจ ส่วนใหญ่จะยืนด้านหน้าของเด็ก ทำให้ไม่รู้ด้านซ้าย ขวา

8. รู้สึกว่าบุตรของท่านฝึกได้ยากมาก										
9. ข้าพเจ้ามั่นใจในการฝึกเด็กออทิสติกให้ดีขึ้น										
10. มีปัญหาของบุตรจะพยายามในการแก้ไข										
รวมค่าเฉลี่ย										

หมายเหตุ

1 คะแนน หมายถึง ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

10 คะแนน หมายถึง ระดับแรงจูงใจมากที่สุด